
**ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА,
СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК**

УДК 336.64:004(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2025-5-9>**Дубина М.В.**

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5305-7815>

Кальченко О.М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7120-9843>

Лесун С.М.

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-0096-3077>

Dubyna Maksym, Kalchenko Olha, Lesun Serhii
Chernihiv Polytechnic National University

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІТ-КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ**FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT
OF IT-COMPANIES IN UKRAINE**

У статті проведено обґрунтування теоретико-прикладних положень фінансового забезпечення розвитку ІТ-компаній в Україні. Це було реалізовано через детальний розгляд сутності таких компаній та основних видів господарської діяльності, які вони сьогодні здійснюють в Україні. Також для більш ґрунтовного розуміння особливостей такої діяльності проведено класифікацію ІТ-компаній. Це дало можливість надалі розглянути вплив їхнього розвитку на процеси цифрової трансформації національної економіки. Також у статті проаналізовано особливості економічної діяльності ІТ-компаній в Україні. Детальний розгляд специфічних рис здійснення ними господарської діяльності дозволив виокремити особливості фінансової діяльності цих компаній. У підсумку це надало змогу обґрунтувати фінансовий механізм розвитку ІТ-компаній, виокремити його основні компоненти та деталізувати принципи і функції такого механізму. У подальшому увага приділена конкретизації основних перешкод, які сьогодні стримують розвиток ІТ-компаній в Україні. Також представлені напрямки стимулювання такого розвитку з урахуванням поточної економічної ситуації в Україні.

Ключові слова: фінансове забезпечення, ІТ-компанія, сфера інформаційно-комунікаційних технологій, фінансовий потенціал, фінансова діяльність, цифровізація, цифрові технології.

IT-companies today play one of the key roles in the innovative development of the national economy. The processes of digitalisation and further digital transformation of economic entities, individual industries and sectors of the national economy have only stimulated the development of these companies, contributed to the creation of new areas of economic activity and increased the role and importance of ICT companies in creating favourable conditions for economic development. Today, IT-companies face a number of challenges that hinder their active development, but these can be overcome through focused, collaborative work on improving the investment climate for their operations. The availability of necessary financial support and support for the effective use of own financial resources by IT-companies also play an important role in this. In the article, attention is paid to researching the peculiarities of forming financial support for the development of an IT-company. This is achieved by substantiating the essence of these companies, their types and the areas of economic activity in which they currently operate. Further, their role in the digital transformation

of business entities is considered, and the features of their economic activity are highlighted. To justify the peculiarities of the functioning of IT-companies in modern conditions, external and internal factors of their development have been identified. This made it possible to specify the peculiarities of financial activities of enterprises in the ICT sector. The financial mechanism for the development of IT-companies is also considered and its structure, main components, functions and principles are substantiated. Special attention is paid in the article to specifying the problems of financial support for the development of IT-companies in Ukraine. It has been established that military aggression has significantly affected the domestic ICT sector, which has negatively impacted the competitiveness of Ukrainian IT-companies on the global market of information and communication services. In the article, measures to stimulate the financial security of these companies are presented, and ways of attracting additional financial resources to stabilise their work and create conditions for further effective and dynamic development are considered.

Keywords: financial support, IT-company, information and communication technologies, financial potential, financial activity, digitalisation, digital technologies.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства науково-технологічний прогрес виступає ключовим рушієм структурних зрушень в економіці, впливаючи на трансформацію якісного складу факторів виробництва. Однією з провідних рушійних сил цього процесу є інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), які не лише генерують інновації, а й визначають темпи економічного зростання та конкурентоспроможність національних економік.

У нинішніх умовах інформаційні технології та економіка функціонують у тісному взаємозв'язку, формуючи нові моделі організації бізнесу, цифрові ринки, механізми створення вартості та взаємодії з клієнтами. ІТ-сфера розглядається не лише як сектор економіки, а як інфраструктурна основа цифрової трансформації всіх сфер господарської діяльності, де інформація та цифрові технології стають ключовими економічними ресурсами.

Відповідно сьогодні актуальними стають питання системної підтримки роботи ІТ-компаній, створення сприятливого середовища для їхнього стабільного розвитку. Важливе місце в реалізації такої підтримки посідає саме формування належного обсягу фінансування діяльності зазначених компаній, доступність інвестиційних та кредитних ресурсів для їхньої модернізації та прискореного розвитку. Це зумовлює важливість проведення нових досліджень у частині конкретизації особливостей забезпечення такими ресурсами функціонування підприємств у сфері ІКТ, активізації їхньої роботи в умовах становлення цифрової економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання розвитку ІТ-компаній у сучасних умовах становлення цифрової економіки розглядають у своїх наукових роботах такі науковці: О. Ананьева, Б. Луговець, О. Карий, І. Кораблінова, О. Лаговська, Н. Ковтуненко, М. Кужелев, М. Мельник, Н. Тимошенко, В. Міщенко, О. Пашенко, О. Базик, К. Процкевич, Р. Антонов, О. Коломієць, І. Рантюк, Р. Золотуха та ін. Саме в роботах Н. Демчишака, Н. Г. Виговської, А. Полчанова, І. Литвинчук, О. Мицак, В. Ільчука,

В. Панченка, А. Семенова, І. Чуй досліджуються особливості фінансового забезпечення розвитку зазначених компаній в Україні та світі.

Однак, попри наявні наукові роботи у сфері пізнання економічних та фінансових засад розвитку ІТ-компаній, є потреба в поглибленні теоретичних та прикладних аспектів формування фінансового забезпечення їхньої діяльності, враховуючи економічні реалії України, значні трансформаційні процеси, які сьогодні відбуваються у сфері інформаційно-комунікаційних технологій та на ринку цифрових інновацій.

Метою дослідження є поглиблення теоретико-прикладних положень фінансового забезпечення розвитку ІТ-компаній в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковій літературі під підприємствами ІТ-сфери розуміють організації, що здійснюють діяльність, пов'язану з інформаційними технологіями. Вони залучені до розробки, створення, підтримки та впровадження ІТ-продуктів і послуг. Такі підприємства можуть спеціалізуватися на розробці програмного забезпечення (програмні продукти, мобільні додатки, корпоративні системи), наданні консалтингових послуг у сфері інформаційних систем та технологій, створенні та підтримці вебсайтів, цифрових маркетингових послуг, кібербезпеці, інфраструктурних рішеннях (мережі, сервери, хмари) тощо [1; 2].

Узагальнено ІТ-підприємства можна охарактеризувати як суб'єктів господарювання, які функціонують у межах сфери інформаційних технологій, яка включає весь комплекс процесів та засобів, що забезпечують збір, обробку, збереження, передачу й використання інформації засобами обчислювальної техніки та програмного забезпечення.

Для конкретизації меж функціонування вітчизняних ІТ-підприємств доцільно звернутися до національної системи класифікації видів економічної діяльності (КВЕД). Слід зауважити, що в дослідженнях немає єдиного підходу до визначення меж галузі інформаційних технологій. Згідно з національною класифікацією видів економічної діяльності, до ІТ-галузі належать підприємства за кодами 62 (комп'ютерне

програмування, консультування з питань інформатизації тощо), 63 (оброблення даних, розміщення інформації тощо), а також окремі види діяльності, пов'язані з електронною комерцією, вебпорталами та хостингом (рис. 1).

У межах дослідження для формування системного уявлення про ІТ-галузь необхідно провести

класифікацію суб'єктів, що її формують, адже різні типи підприємств мають різну структуру активів та капіталу, рівень капіталізації, залежність від зовнішніх ринків, темпи обороту фінансових ресурсів тощо.

Для класифікації ІТ-підприємства, А. С. Сафонов, А. В. Мороз, С. В. Ніколайчук викорис-

НАЗВА КЛАСУ	ХАРАКТЕРИСТИКА
62.01 Комп'ютерне програмування	Розроблення, модифікація, тестування й технічна підтримка програмного продукту (розроблення структури та контенту та/або розроблення системи команд, необхідних для створення та виконання системного програмного забезпечення, прикладних програм, баз даних, вебсайтів; налаштування програмного забезпечення, тобто модифікація та конфігурація існуючих програмних додатків таким чином, щоб воно функціонувало в межах інформаційної системи клієнта)
62.02 Консультування з питань інформатизації	Планування та проектування інтегрованих комп'ютерних систем, які поєднують апаратні засоби, програмне забезпечення та комунікаційні технології; ці послуги можуть також включати навчання користувачів цих систем
62.03 Діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням	Керування й експлуатація комп'ютерних систем клієнтів та/або засобів оброблення даних таким чином, щоб вони функціонували в рамках інформаційної системи клієнта
62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем	Включає послуги, не віднесені до інших категорій, такі як відновлення комп'ютерів після пошкодження, встановлення та налаштування персональних комп'ютерів, інсталяція програмного забезпечення, не пов'язаного з торгівлею комп'ютерною технікою
63.11 Обробка даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	Надання інфраструктури для хостингу, обробка даних і пов'язана з цим діяльність; надання спеціалізованих послуг з розміщення (хостингу), таких як: вебхостинг, потокові послуги, надання простору для розміщення програмних додатків та інші пов'язані послуги
63.12 Вебпортали	Керування вебсайтами, які використовують пошукові механізми задля створення та підтримки великих таз даних інтернет-адрес і контенту в зручному для пошуку форматі; керування іншими вебсайтами, що функціонують як портали в інтернеті, таких як медійні сайти, що періодично поновлюють інформаційний контент
63.99 Надання ін. інформаційних послуг, н.в.і.у.	Інформаційне обслуговування, не включене до інших категорій, із застосуванням комп'ютерних технологій
58.21 Видання комп'ютерних ігор	Видання комп'ютерних ігор для всіх платформ
58.29 Видання іншого програмного забезпечення	Видання стандартного програмного забезпечення, включаючи операційні системи та бізнес-додатки, а також їх переклад та адаптацію

Рис. 1. КВЕД для ведення діяльності у сфері інформаційних технологій в Україні

Джерело: [3; 4; 5; 6]

товують такі характеристики: чисельність; види проектів, які виконуються; тенденції зростання; мета розвитку; юридичний статус; репутація [7]. І. А. Кораблінова та Н. М. Кульбацька надають поділ ІТ-компаній за ознаками блоку управлінських та фінансово-економічних характеристик, виділяючи наступні класифікаційні ознаки: за кількістю працівників, за типом бізнес-моделі, за джерелами фінансування, за формою організації бізнесу, за ринковою орієнтацією компаній та інші типи характеристик [8]. О. А. Лаговська, Г. Л. Лоскоріх з огляду на вимоги до організації бухгалтерського обліку в ІТ-компаніях наводять їх класифікацію за такими ознаками, як система оподаткування, види проектів, що виконуються та замовник [9].

Пропонуємо розглядати класифікацію ІТ-компаній за типом бізнес-моделі, чисельністю працюючих, технологічною спеціалізацією, юридичною формою, джерелами фінансування, географією обслуговування клієнтів та структурою власності для кращого розуміння джерел фінансових ризиків, що безпосередньо впливають на фінансовий стан ІТ-підприємств (рис. 2).

Враховуючи сучасний процес цифрової трансформації фінансової сфери, національних економік, варто зазначити, що ефективність розробки інформаційно-комунікаційних технологій, їх адаптація до господарської діяльності економічних суб'єктів сьогодні неможлива без належного розвитку ІТ-сектору.

ІТ-підприємства, що виступають як каталізаторами, так і бенефіціарами цифрових змін, займають центральну позицію в архітектурі цифрової економіки. Вони є основним рушієм цифровізації, забезпечуючи розвиток відповідної технологічної інфраструктури, розробку інноваційних рішень, створення та підтримку цифрових платформ та сервісів, що становлять фундамент розвитку та оновлення фінансових систем як на державному, так і на корпоративному рівні.

У свою чергу, цифровізація створює сприятливе середовище для динамічного розвитку ІТ-підприємств, стимулюючи попит на їхні продукти та послуги: новітні фінансові технології, програмне забезпечення та сервіси на основі штучного інтелекту, цифрові аналітичні інструменти та ін. Це сприяє розширенню ІТ-ринку, зростанню інвестиційної привабливості та активному розвитку ІТ-бізнесу загалом [12].

Значення ІТ-галузі полягає не лише у формуванні технологічного фундаменту розвитку цифрової економіки на макrorівні, але й у впровадженні інноваційних рішень у систему фінансового менеджменту, захисті фінансових даних, автоматизації бізнес-процесів та проведенні фінансової аналітики в процесі функціонування суб'єктів господарювання. При чому

роль ІТ-рішень особливо важлива при адаптації зазначеної системи до викликів цифрового середовища, оскільки саме підприємства інформаційно-комунікаційного сектору пропонують інструменти для ефективного управління кіберризиками, забезпечення прозорості фінансових операцій і гнучкості реакцій фінансового менеджменту на зростаючі зовнішні та внутрішні виклики.

Поглиблення цифрових процесів активізують конкуренцію в ІТ-секторі, вимагаючи постійного удосконалення компетенцій працівників, впровадження гнучких моделей управління персоналом та стимулювання розвитку кадрового потенціалу, що відповідають динаміці цифрового середовища. Паралельно з позитивними зрушеннями цифрова трансформація створює додаткові виклики, пов'язані з кібербезпекою, захистом даних і нормативним регулюванням цифрових процесів, що потребує формування дієвої системи забезпечення фінансової безпеки та розробки відповідної законодавчої бази на загальнодержавному рівні.

ІТ-підприємства виступають не лише користувачами, але й активними провайдерми цифрових трансформацій, відіграючи ключову роль у формуванні цифрової інфраструктури, розробці цифрових платформ, впровадженні стандартів та забезпеченні технологічної підтримки суб'єктів економіки інших галузей. Наприклад, впровадження ERP-рішень дозволяють автоматизувати виробничі процеси, AI-платформи сприяють модернізації систем охорони здоров'я та освіти.

Можемо констатувати, що інноваційна діяльність ІТ-підприємств, яка орієнтована на створення сучасних програмних продуктів, хмарних платформ та аналітичних систем, визначає темпи й вектори цифрового розвитку суспільства, стимулює модернізацію традиційних виробництв і підвищує конкурентоспроможність національної економіки, створюючи умови для формування цифрової культури.

Цифровізація та розвиток ІТ-підприємств – це взаємопов'язані процеси: цифрові технології стимулюють розвиток ІТ-сектору, який своєю чергою забезпечує подальшу еволюцію цифрової економіки. Тобто цифровізація не лише виступає засобом технологічного розвитку підприємств ІТ-сфери, але й відбувається завдяки активній участі самих ІТ-компаній, які виступають важливою рушійною силою сучасної цифрової епохи. Розуміння цього взаємозв'язку виступає важливим чинником формування ефективної державної політики у сфері цифрової трансформації, підтримки ІТ-підприємств, розвитку ІТ-кластерів, стимулювання стартап-екосистеми, забезпечення фінансової стабільності й необхідних обсягів фінансових ресурсів для розвитку вітчизняного ІТ-сектору.

Рис. 2. Класифікація підприємств ІТ-сфери

Джерело: [7; 8; 10; 11]

Підприємства ІТ-сфери відіграють дедалі важливішу роль у забезпеченні економічного зростання, фінансової стабільності та конкурентоспроможності держави. Водночас специфіка їхньої діяльності значно відрізняється від традиційних виробничих підприємств чи підприємств сфери послуг. Це обумовлює особливості економічної діяльності таких компаній, а визначення

цих особливостей дозволять надалі окреслити унікальний спектр фінансових викликів і загроз, що відрізняють цю галузь від традиційних секторів економіки, для формування ефективної системи фінансового забезпечення підприємств ІТ-сфери. Серед основних специфічних рис економічної діяльності ІТ-підприємств можна виділити такі (рис. 3).

НАЗВА КЛАСУ	ХАРАКТЕРИСТИКА
62.01 Комп'ютерне програмування	Розроблення, модифікація, тестування й технічна підтримка програмного продукту (розроблення структури та контенту та/або розроблення системи команд, необхідних для створення та виконання системного програмного забезпечення, прикладних програм, баз даних, вебсайтів; налаштування програмного забезпечення, тобто модифікація та конфігурація існуючих програмних додатків таким чином, щоб воно функціонувало в межах інформаційної системи клієнта)
62.02 Консультавання з питань інформатизації	Планування та проектування інтегрованих комп'ютерних систем, які поєднують апаратні засоби, програмне забезпечення та комунікаційні технології; ці послуги можуть також включати навчання користувачів цих систем
62.03 Діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням	Керування й експлуатація комп'ютерних систем клієнтів та/або засобів оброблення даних таким чином, щоб вони функціонували в рамках інформаційної системи клієнта
62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем	Включає послуги, не віднесені до інших категорій, такі як відновлення комп'ютерів після пошкодження, встановлення та налаштування персональних комп'ютерів, інсталяція програмного забезпечення, не пов'язаного з торгівлею комп'ютерною технікою
63.11 Обробка даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність	Надання інфраструктури для хостингу, обробка даних і пов'язана з цим діяльність; надання спеціалізованих послуг з розміщення (хостингу), таких як: вебхостинг, потокові послуги, надання простору для розміщення програмних додатків та інші пов'язані послуги
63.12 Вебпортали	Керування вебсайтами, які використовують пошукові механізми задля створення та підтримки великих таз даних інтернет-адрес і контенту в зручному для пошуку форматі; керування іншими вебсайтами, що функціонують як портали в інтернеті, таких як медійні сайти, що періодично поновлюють інформаційний контент
63.99 Надання ін. інформаційних послуг, н.в.і.у.	Інформаційне обслуговування, не включене до інших категорій, із застосуванням комп'ютерних технологій
58.21 Видання комп'ютерних ігор	Видання комп'ютерних ігор для всіх платформ
58.29 Видання іншого програмного забезпечення	Видання стандартного програмного забезпечення, включаючи операційні системи та бізнес-додатки, а також їх переклад та адаптацію

Рис. 3. Особливості економічної діяльності ІТ-компаній

Джерело: складено на основі [12; 13; 14; 15; 16]

Розвиток підприємств ІТ-сфери зумовлюється складною взаємодією як із зовнішнім середовищем (політичним, правовим, економічним, технологічним), так і з внутрішніми факторами (організаційною структурою, кадровим потенціалом, фінансовими ресурсами тощо). Проведемо систематизацію факторів впливу на функціонування та розвиток підприємств ІТ-сфери, виділивши зовнішні та внутрішні чинники (табл. 1). Такий підхід особливо актуальний в умовах вітчизняних реалій, коли на тлі військових, економічних і демографічних викликів ІТ-сектор потребує не лише ефективного внутрішнього фінансового управління окремими суб'єктами господарювання, а й розробки механізмів системної підтримки ІТ-галузі з боку держави в умовах цифрової трансформації.

Розвиток підприємств ІТ-сфери значною мірою визначається впливом комплексу зовнішніх чинників, які створюють умови для їх функціонування, впливаючи на конкурентоспроможність,

інвестиційну привабливість, фінансову стійкість та здатність до інноваційного зростання.

Зокрема, належне правове регулювання, прозорість законодавства та податкові умови формують основи ведення ІТ-бізнесу. Чітко визначені правила взаємодії між державою та суб'єктами ринку ІТ-послуг, ефективна інституційна підтримка експорту, наявність сприятливої правової бази для захисту прав інтелектуальної власності та забезпечення цифрової безпеки є критично важливими для залучення інвестицій, збереження людського капіталу та функціонування ІТ-сектору в межах чинного вітчизняного законодавства та міжнародних правових норм.

Не менш суттєвий вплив на розвиток ІТ-підприємств здійснює загальноекономічна ситуація в країні, яка визначає доступність фінансових ресурсів, стабільність валютного курсу, динаміку інвестиційної активності та можливості держави щодо підтримки високотехнологічних галузей.

Таблиця 1

Зовнішні фактори розвитку підприємств ІТ-сфери

Фактори	Характеристика
Нормативно-правові	<ul style="list-style-type: none"> – прозорість та стабільність законодавства; – податкова та фінансова політика; – правовий захист ІТ-продуктів та інтелектуальної власності; – політика кібербезпеки; – державна політика у сфері цифрової трансформації; – інституційна підтримка експорту та залучення інвестицій.
Економічні	<ul style="list-style-type: none"> – стабільність національної валюти; – рівень інфляції; – валютна політика; – рівень ВВП; – рівень конкуренції на ринку ІТ-технологій; – доступність фінансових ресурсів (умови кредитування, відсоткові ставки); – доступність страхових і фінансових інструментів для ІТ-компаній; – експортний потенціал ІТ-сфери (доступ до зовнішніх ринків, можливість експорту ІТ-послуг, імідж країни).
Політичні	<ul style="list-style-type: none"> – політична нестабільність; – ризик військових конфліктів; – геополітичні економічні кризи; – міжнародні санкції та обмеження.
Технологічні	<ul style="list-style-type: none"> – доступ до хмарних сервісів, дата-центрів, інтернету; – кіберзагрози та рівень захисту інформації; – наявність технологічних хабів і технопарків; – доступ до інструментів державного стимулювання інновацій (грантів, пільг, програм розвитку); – рівень співпраці з закладами вищої освіти та науковими центрами; – доступність ІТ-освіти та рівень академічної підтримки інновацій; – функціонування та рівень розвитку ІТ-кластерів, державно-приватних партнерств.
Соціальні	<ul style="list-style-type: none"> – рівень кваліфікації робочої сили; – рівень безробіття; – рівень доходів населення; – міграційні процеси; – рівень цифрової компетентності населення (цифрова грамотність та культура).

Джерело: [17; 18; 19]

Соціальний вимір зовнішнього середовища проявляється передусім через рівень підготовки фахівців, рівень цифрової грамотності населення та соціально-демографічні особливості ринку праці, адже саме людський капітал залишається одним з основних ресурсів, що забезпечують сталий розвиток ІТ-галузі.

Технологічна інфраструктура та доступ до сучасних цифрових рішень формують базу для розширення інноваційної діяльності підприємств ІТ-сфери. На динаміку зовнішньоекономічних зв'язків і вихід вітчизняних ІТ-компаній на глобальні ринки істотно впливають політична стабільність, характер міжнародних відносин і зобов'язання України в межах міжнародних угод. Особливої ваги набуває послідовна політика цифрової трансформації та інституційна підтримка з боку держави ІТ-сектору як стратегічного напрямку національної економіки, що здатен забезпечити технологічну модернізацію та інтеграцію України в глобальний цифровий простір.

Геополітична стабільність також є надзвичайно важливим зовнішнім чинником, що визначає умови функціонування та стратегічного розвитку підприємств ІТ-сфери. За умов політичної нестабільності, наявності воєнних загроз або відкритих збройних конфліктів суттєво зростають фінансові й операційні ризики, що ускладнює довгострокове планування, залучення інвестицій та збереження ринкових позицій.

Внутрішні чинники формуються безпосередньо в межах організаційної структури, управлінських процесів і ресурсного потенціалу самих ІТ-компаній, аналіз яких дозволяє оцінити інноваційність, гнучкість та адаптивність до швидких змін зовнішнього середовища. В умовах інтенсивної технологічної трансформації саме внутрішній потенціал визначає здатність суб'єктів ефективно функціонувати на ринку цифрових послуг.

Варто відзначити, що стрімкий технологічний прогрес, посилення ринкової турбулентності й нові кіберзагрози зумовлюють необхідність стратегічно орієнтованого управління внутрішнім ресурсним і організаційним потенціалом, що є запорукою фінансової стійкості функціонування ІТ-підприємств.

Серед внутрішніх факторів визначальну роль у розвитку підприємств ІТ-сфери, з огляду на їхню специфіку, відіграють інноваційні, технологічні та кадрові чинники (табл. 2).

Отже, можемо констатувати, що системна підтримка та стратегічне управління розвитком ІТ-підприємств потребують комплексного впливу на всі ключові чинники – від регуляторного середовища до фінансової політики конкретного суб'єкта господарювання. Урахування багаторівневої взаємодії між внутрішніми та зовнішніми факторами виступає необхідною передумовою для формування стратегічно важливої, конкурентоспроможної та фінансово стійкої ІТ-галузі в умовах цифрової економіки.

Таблиця 2

Внутрішні фактори розвитку підприємств ІТ-сфери

Фактори	Характеристика
1	2
Технологічні та цифрові	<ul style="list-style-type: none"> – рівень використання сучасних цифрових інструментів (AI, Big Data, IoT, блокчейн та ін.); – застосування хмарних технологій; – наявність внутрішніх цифрових платформ; – рівень розвитку цифрової інфраструктури; – інтеграція автоматизованих рішень та роботизація процесів; – рівень інформаційної безпеки та кіберзахисту; – стан матеріально-технічної бази.
Інноваційні	<ul style="list-style-type: none"> – рівень інтеграції новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; – здатність до інноваційних розробок та розробки унікальних ІТ-рішень; – здатність до адаптації в умовах швидких змін.
Кадрові	<ul style="list-style-type: none"> – професійний рівень команди; – кадрова політика та системи мотивації; – плинність кадрів; – система навчання та підвищення кваліфікації; – наявність технічних, бізнесових і креативних компетенцій; – рівень взаємодії з ключовими стейкхолдерами.
Організаційно-управлінські	<ul style="list-style-type: none"> – гнучкість управління; – цифровізація управлінських процесів; – здатність швидко масштабуватись; – ефективність фінансового менеджменту; – корпоративна культура; – наявність системи управління ризиками.

Продовження таблиці 2

1	2
Фінансово-економічні	<ul style="list-style-type: none"> – збалансованість та прогнозованість грошових потоків; – ефективне фінансове планування та бюджетування; – оптимальна структура витрат; – прибутковість діяльності; – оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу; – інвестиційна привабливість та активність; – можливість залучення зовнішнього фінансування; – наявність внутрішніх фінансових резервів і страхових інструментів.
Маркетингові	<ul style="list-style-type: none"> – позиціонування на ринку; – наявність маркетингової стратегії; – активність у цифровому маркетингу; – підтримка та розвиток клієнтської бази; – впізнаваність та репутація.

Джерело: [13; 14; 17; 20]

Стрімка диджиталізація, глобалізація ринків та зростання ризиків у цифровому середовищі змушують ІТ-підприємства адаптувати традиційні методи та інструменти управління відповідно до нових викликів і формувати нову парадигму фінансового менеджменту, зорієнтовану не лише на ефективне використання ресурсів, а й на забезпечення фінансової безпеки як базового елемента стабільності бізнесу.

Враховуючи специфіку економічної діяльності ІТ-компаній та високі вимоги до рівня їхньої фінансової безпеки в умовах цифрової економіки, фінансове управління такими суб'єктами господарювання має низку особливостей. Серед них доцільно виокремити такі:

- основним джерелом фінансових ресурсів виступають власні кошти власників;
- зовнішньоекономічна орієнтація діяльності ІТ-компаній та висока частка експортних операцій формують підвищені валютні ризики, якими необхідно управляти та враховувати у процесі фінансового планування;
- значна частка фінансових витрат здійснюється на оплату праці кваліфікованого персоналу (у ІТ-сфері фонд оплати праці виступає основною статтею витрат, які складають від 60 до 80 %);
- значні витрати здійснюються на підвищення кваліфікації працівників, їхніх навичок, знань, як усередині країни, так і за кордоном;
- переважання нематеріальних витрат у структурі бюджету ІТ-підприємств, зокрема витрат на оплату праці, дослідження й розробки, маркетинг та кібербезпеку, зумовлює потребу у спеціалізованих підходах до фінансового планування й контролю ефективності витрат;
- проектна форма організації роботи, характерна для ІТ-компаній, потребує детального планування витрат і доходів за кожним проектом, а також впровадження інструментів контролю рентабельності окремих продуктів або напрямів діяльності;

- нематеріальність послуг ІТ-компаній значним чином спрощує матеріальне забезпечення їхньої діяльності; насамперед основні витрати стосуються оренди приміщень та оплати супутніх послуг для організації операційної діяльності;

- ІТ-компанії мають менший рівень доступності до банківських позик, оскільки гнучкість таких компаній, відсутність матеріальних об'єктів, які можуть виконувати роль застави, ускладнюють можливість отримання кредитів від комерційних банків;

- специфіка грошових потоків у ІТ-сфері, зокрема через використання моделей передоплати, підписки або проектною оплати формує нестабільну структуру надходжень;

- ІТ-компанії мають змогу залучати кошти від венчурних фондів, індивідуальних інвесторів через різні цифрові платформи;

- ІТ-компанії потребують значних фінансових ресурсів на початку свого створення для налагодження операційних процесів, формування портфеля клієнтів, а надалі розроблені цифрові рішення можуть масштабуватися з меншою витратою фінансових ресурсів, що дозволяє значним чином підвищити рентабельність підприємства та його ефективність функціонування саме в довгостроковій перспективі;

- специфіка фінансової діяльності значним чином визначається масштабом ІТ-компанії, наявністю структурних підрозділів як у країні, так і за її межами та ін.;

- фінансова діяльність ІТ-компаній істотно залежить від чинних норм податкового законодавства, оскільки в більшості країн намагаються стимулювати розвиток таких компаній, впроваджуючи різні режими оподаткування їхньої діяльності, зменшуючи мита на ввезення необхідних для цих компаній техніки, комплектуючих та інших матеріальних об'єктів, які необхідні для стабільної роботи;

- наявність високої конкуренції на ринку обумовлює потреби у постійному техноло-

гічному оновленні, що вимагає здійснення інвестицій у дослідження та розробки;

- низька капіталомісткість і домінування інтелектуального капіталу в структурі активів IT-підприємств ускладнюють їх облік, оцінку ринкової вартості компанії та застосування традиційних підходів до фінансового аналізу й планування [16; 17; 19].

Таким чином, підсумовуючи, можна сказати, що фінансова діяльність IT-підприємств значною мірою є досить гнучкою і залежить від масштабів роботи таких компаній, їх здатності швидко адаптуватися до внутрішніх і зовнішніх змін. Високий рівень адаптації є невід'ємною складовою забезпечення конкурентоспроможності зазначених суб'єктів господарювання. Водночас він суттєво ускладнює процес управління такими компаніями і формує досить високі вимоги до управлінських навичок їхніх керівників та власників. При цьому діяльність IT-підприємств значною мірою залежить від професіоналізму її працівників, що в підсумку визначає фактор довіри між такими компаніями та їхніми вітчизняними й зарубіжними клієнтами, як один з ключових для ведення бізнесу. Саме тому більшість з зазначених компаній вкладають значні ресурси в підвищення знань і навичок власних співробітників, створення сприятливих умов для їхньої роботи.

Враховуючи окреслені специфічні риси фінансової діяльності IT-компаній, розглянемо детальніше фінансовий механізм їхнього функціонування. На рис. 4 представлена модель такого механізму.

Враховуючи окреслені теоретичні положення щодо ролі IT-компаній у розвитку цифрової економіки, особливості їхньої фінансової діяльності, виокремимо основні проблеми, з якими ці суб'єкти господарювання сьогодні зіштовхуються в Україні. Насамперед серед таких проблем варто виокремити такі:

- нестабільність нормативно-правової бази, особливо в частині оподаткування діяльності IT-компаній;

- складність залучення зовнішнього інвестування через високий рівень безпекових ризиків;

- підвищення витрат на оплату праці через виїзд значної кількості працівників, долучення їх до лав ЗСУ, що сприяло зростанню попиту на висококваліфікованих фахівців;

- складність отримання позик від фінансових установ або прямої фінансової підтримки від держави;

- зміна валютного законодавства, що є важливим для IT-компаній;

- відсутність системної державної підтримки розвитку загалом сфери інформаційно-комунікаційних технологій у країні, враховуючи

різні типи IT-компаній, окремі з яких, особливо на початкових етапах власного розвитку, потребують підтримки;

- значні фінансові втрати IT-компанії від військової агресії, велика їх частина змушена була переміститися в більш безпечні регіони або взагалі релокуватися за межі країни, що негативно впливає на обсяги сплачених такими компаніями податкових надходжень, а для компаній – можливе подвійне оподаткування;

- недосконалість законодавства щодо забезпечення прав інтелектуальної власності, враховуючи нематеріальність діяльності IT-компаній, їхню здатність створювати нові цифрові рішення, інформаційні продукти, технології;

- недостатній розвиток інноваційної інфраструктури, а отже, і можливостей для IT-компаній залучати додаткові інвестиційні ресурси, розробляти нові напрямки діяльності та ін.

Зауважимо, що окреслені проблеми є лише основними. Цілком зрозуміло, що IT-компанії в сучасних умовах, як і інші суб'єкти господарювання в Україні, зіштовхуються з низкою складних непередбачуваних викликів. Основна увага керівниками сьогодні, безперечно, приділяється стабілізації діяльності, забезпеченню виконання поточних зобов'язань перед своїми клієнтами з метою підтвердження надійності та стабільності власної роботи.

Саме тому IT-компанії потребують підтримки для подальшого власного розвитку, розробки нових інноваційних продуктів, технологій, адаптації тих цифрових інновацій, які сьогодні активно розвиваються та використовуються в інших країнах, у різних сферах національної економіки. Однак органи державної влади та місцевого самоврядування сьогодні значним чином обмежені у фінансових ресурсах і не мають спроможності й можливостей фінансувати розвиток IT-компаній та створення нових стартапів, підтримувати їхню діяльність. Проте в переважній більшості випадків якраз залучення інвестиційних ресурсів не є першопричиною складності розвитку IT-компаній. Передусім інвестори і власники вже діючих підприємств мають потребу в їх інституційній підтримці, системній політиці держави в розвитку сфери інформаційно-комунікаційних технологій.

У частині стимулювання, покращення фінансового забезпечення розвитку IT-компаній в Україні варто впроваджувати та підтримувати реалізацію таких заходів:

- формування системи фінансового забезпечення, а саме створення сприятливих умов для залучення зовнішніх (зокрема іноземних) інвестицій, розробці внутрішніх програм для підтримки венчурних фондів, впровадження механізмів розвитку краудфандингових платформ;

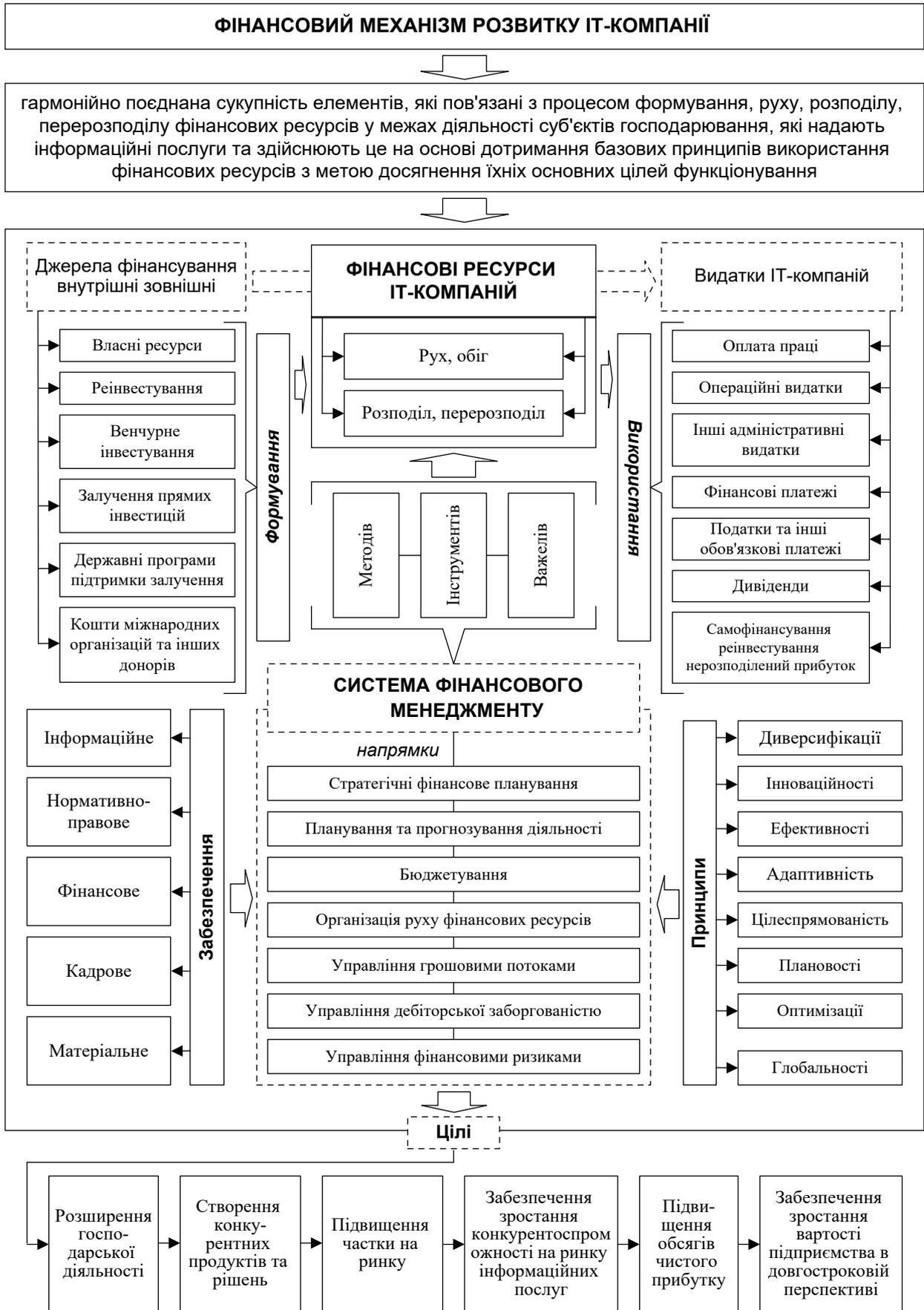

Рис. 4. Фінансовий механізм розвитку ІТ-компаній

Джерело: складено авторами на основі [21; 22; 23; 24]

– стабілізація податкового законодавства в частині оподаткування діяльності ІТ-компаній, постійний моніторинг рівня конкурентоспроможності вітчизняної податкової системи в порівнянні із системами інших країн, особливо в частині надання пільг та підтримки у сфері інформаційно-комунікаційних технологій;

– удосконалення валютного законодавства для ІТ-компаній, які не можуть ефективно розвиватися без експорту послуг, і тому є потреба у спрощенні процесів надходження валютного виторгу, його обміну та використання;

– підтримка вітчизняних ІТ-компаній, які створюють дочірні підрозділи, компанії в інших країнах (податкова, організаційна, аналітична);

– більш активне залучення ІТ-компанії до співпраці із закладами вищої освіти, особливо в частині впровадження дуальної освіти, розробки освітніх програм, їх оновлення та осучаснення;

– використання механізму державно-приватного партнерства для розвитку цифрової інфраструктури, з огляду на обмеженість фінансових можливостей держави;

– удосконалення законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності;

– поглиблення співпраці між ІТ-компаніями, органами державної влади, місцевого самоврядування для впровадження спільних програм підтримки стартапів, розвитку інноваційних екосистем на різних територіях для пошуку інноваційних ідей та рішень із подальшою їх розробкою;

– спрощення отримання кредитних ресурсів ІТ-компаніями для закупівлі необхідного технологічного обладнання, використання якого є важливим для розвитку всієї сфери інформаційно-комунікаційних технологій;

– прийняти рішення щодо прискореної амортизації обладнання ІТ-компаній, їхнього програмного забезпечення та іншої інноваційної інфраструктури, з урахуванням швидкої зміни їхньої вартості в сучасних реаліях та ін.

Враховуючи окреслене, можна зазначити, що фінансування розвитку ІТ-компаній у сучасному світі є одним із найважливіших напрямків стимулювання їхньої роботи, створення нових компаній та перетворення невеликих стартап-проектів у реально функціонуючі інформаційні підприємства. Розвинені країни використовують різні напрямки для формування фінансових ресурсів у сфері ІКТ, стимулюючи залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, створюючи умови для зацікавленості фінансових установ вкладати власні ресурси у розвиток цієї сфери. У країнах, в яких цифрова економіка сьогодні активно зароджується і розвивається, значних можливостей в органів державної влади використовувати бюджетні ресурси немає. Відповідно, існує

єдиний спосіб – це сприяти розвитку механізмів залучення іноземних фінансових ресурсів, долучатися до спільних проєктів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій та стимулювати зацікавленість самих ІТ-компаній вкладати власні ресурси у свій розвиток.

У сучасних умовах фінансовий потенціал вітчизняних ІТ-компаній значним чином знизився через військову агресію, і найбільш важливим для них завданням є стабілізація власної роботи та зменшення непередбачуваних ризиків господарської діяльності. У подальшому такі компанії будуть зацікавлені у власному розвитку, розробці технологічних рішень у нових сферах, галузях економіки, підтримці розвитку інших суб'єктів господарювання, попит яких на нові цифрові рішення лише зростає. Цілком зрозуміло, що роль держави у фінансуванні сфери ІКТ і сьогодні, і у подальшому повинна зводитись насамперед до інституційної підтримки ІТ-компаній. Саме тому вважаємо, що органи державної влади повинні сфокусувати увагу на необхідності удосконалення чинного законодавства, урегулювання спірних питань у сфері оподаткування діяльності ІТ-компаній. Розробка дієвих механізмів державно-приватного партнерства та їхнє використання сприяло б розвитку цифрової інфраструктури, в ефективному функціонуванні якої зацікавлені як державні інституції, так і ІТ-компанії, мобільні оператори та інші суб'єкти господарювання, які надають свої послуги у сфері ІКТ. Розвиток такої інфраструктури сформував би новий поштовх до розбудови зазначеної сфери й загалом до розвитку цифрової економіки в Україні.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, у статті розглянуто теоретико-прикладні положення фінансового забезпечення розвитку ІТ-компаній в Україні. Це реалізовано через дослідження сутності цих компаній, їхніх видів та особливостей економічної діяльності. Визначено, що у сучасному світі роль ІТ-компаній зростає у процесах інноваційного розвитку національної економіки. Детальний опис такої ролі у процесах цифровізації лише підтвердив те, що ІТ-компанії є невід'ємними складовими процесу становлення цифрової економіки, фактично формують його ядро. Відповідно, стимулювання цифрової трансформації в різних сферах суспільства не може відбуватися без активізації розвитку ІТ-компаній. Обґрунтовано, що забезпечення сприятливих умов функціонування ІТ-компаній є об'єктивно необхідним для формування основи подальшого розвитку економіки будь-якої сучасної країни. Для України це завдання стає ще більш актуальним, нагальним і таким, що потребує якомога швидкого вирішення.

У статті проаналізовано особливості фінансової діяльності ІТ-компаній, визначено основні проблеми, які сьогодні існують у сфері їх фінансування та фінансової підтримки. Також описано потенційні напрямки вирішення цих проблем. Відповідно встановлено, що специфіка фінансової діяльності ІТ-підприємств обумовлює складність використання стандартних підходів до стимулювання процесів формування їхнього фінансового забезпечення, які використовуються для виробничих або торговельних підприємств.

Високий рівень інноваційності ІТ-компаній, нематеріальний характер послуг, які вони надають, а також широкий діапазон клієнтів, котрі можуть знаходитися по всьому світу, зумовлюють необхідність формування специфічного підходу до стимулювання фінансового забезпечення цих суб'єктів господарювання в Україні. У статті обґрунтовано, що на сьогодні

вже здійснено значні заходи щодо покращення такого забезпечення, проте, в порівнянні з іншими країнами, вони не є системними й не дозволяють сформувавши дійсно потужний імпульс до розвитку всієї сфери ІКТ в Україні.

Нестабільність законодавства, складні наслідки війни для ІТ-компаній лише поглиблюють і без того недосконалу модель державної підтримки їхнього розвитку, у тому числі й залучення фінансових ресурсів для забезпечення діяльності. На наше переконання, стимулювання розвитку ІТ-підприємств повинно стати одним із пріоритетних напрямків державної регуляторної політики, оскільки, як показує досвід зарубіжних країн, стабільний та динамічний розвиток ІТ-сфери створює потужні імпульси до цифрової трансформації інших галузей національного господарства, сприяє розвитку інноваційної моделі національної економіки та підвищенню її загальної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Кораблінова І. А., Кульбацька Н. М. Актуальні проблеми дослідження ІТ-ринку України. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5997>
2. ІТ Компанія: Що це і чим вона займається. 2024. URL: <https://it-rating.ua/it-kompaniya-scho-tse-i-chim-vona-zaymaetsya>
3. КВЕДи для ІТ. *IT: ACCOUNTING*. URL: <https://itaccounting.com.ua/kvedi>
4. Лоскоріх Г. Л. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємств сфери ІТ : дис. д-ра філософії : 071. Житомир, 2021. 231 с.
5. Polchanov A. Y., Vyhovska N. G., Ostapchuk T. P., Diachek S. M. Profitability determinants of companies in IT industry: case of Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2023. Issue 2. Pp. 190–196. DOI: 10.33271/nvngu/2023-2/190
6. Класифікація видів економічної діяльності : Наказ Держспоживстандарт України від 11.10.2010 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
7. Сафронів А. С., Мороз А. В., Ніколайчук С. В. Аналіз критеріїв для класифікації ІТ-компаній. *Східноєвропейський журнал передових технологій*. 2011. № 1 (6). С. 44–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vejpte_2011_1%286%29_17
8. Кораблінова І. А., Кульбацька Н. М. Актуальні проблеми дослідження ІТ-ринку України. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5997>
9. Лаговська О. А., Лоскоріх Г. Л. Класифікація ІТ-підприємств: обліковий аспект. *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит*. 2019. № 1(69). С. 115–119. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-1-40>
10. Які є типи ІТ-компаній. *FoxmindEd*. 2024. URL: <https://foxminded.ua/it-kompanii/>
11. Процикевич К. І. Організаційно-економічний механізм реалізації потенціалу високотехнологічних стартапів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій : дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – економіка / Львівський університет бізнесу та права, Львів, 2025. 269 с. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Robota_razovikh_specializovanikh_vchenikh_rad/2025/PROCIKEVICH_Kseniji_Igorivni/Disertacija_Procikevich_K_Do_zakhistu.pdf
12. Виговська Н. Г., Полчанов А. Ю., Литвинчук І. В., Городиський М. П., Полчанов О. Ю. ІТ-бізнес як об'єкт фінансового управління. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. № 3(105). С. 159–165. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-3\(105\)-159-165](https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-159-165)
13. Ковтуненко Ю. В., Дукіна Д. М. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняних підприємств ІТ-сфери на міжнародних ринках в умовах глобальних ризиків. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. № 3(29). С. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.15276/EJ.03.2024.3> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13854860>
14. Мельник М. І. Інституційне забезпечення розвитку ІТ-сектору в Україні: основні проблеми та пріоритетні напрями вдосконалення. *Регіональна економіка*. 2018. № 1. С. 102–110. URL: https://re.gov.ua/re201801/re201801_102_MelnykMI.pdf
15. Міщенко В. І. Перспективи розвитку ІТ-сектору та цифрової інфраструктури України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. № 43. С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-43-18>

16. Ананьева О. О. Економіка підприємств ІТ-сектору: особливості аналізу. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 2(78). С. 51–56. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-78-51-56>
17. Федорович І. М., Рудич В. С. Інноваційні технології у забезпеченні фінансової безпеки підприємств реального сектора економіки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 2. С. 165–172. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.2.165>
18. Кужелев М. О. Особливості діяльності ІТ-підприємств України: конфліктні стани та сценарії розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 5(56). С. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-14>
19. Пашенко О. В., Базик О. В. Сучасні тренди, міфи та перспективи розвитку ІТ-сектору України. *Ефективна економіка*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.45>
20. Тимошенко Н. Ю., Ронський Б. Ю. Проблеми та перспективи розвитку ІТ-індустрії в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. № 17. С. 384–388. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-57>
21. Луговець Б. Облікове забезпечення розвитку підприємств іт-сфери у військовий час. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-54>
22. Устінов Я., Ільчук В. Ландшафт фінансування розвитку іт-індустрії в Україні. *Грааль науки*. 2023. № 33. С. 32–42. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.11.2023.03>
23. Панченко В. А. Управління фінансово-економічними результатами підприємств ІТ-сектора. *Проблеми економіки*. 2023. №1. С. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-105-110>
24. Чуй І. Р., Мицак О. В. Особливості управління фінансами суб'єктів бізнесу ІТ-сектора. *Вісник Львівський торгово економічний університет. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 74. С. 92–101. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-74-12>

References:

1. Korablinova I. A., Kulbatska N. M. (2017) Current issues in the study of the IT market of Ukraine. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, no. 12. Available at: <http://economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5997> (accessed August 31, 2025).
2. IT Kompaniia: Shcho tse i chym vona zaimaietsia [IT Company: What it is and what it does]. (2024). Available at: <https://it-rating.ua/it-kompaniya-scho-tse-i-chim-vona-zaymaetsya> (accessed September 15, 2025).
3. *IT: ACCOUNTING*. (n.d.). NACE codes for IT. Available at: <https://itaccounting.com.ua/kvedi> (accessed August 31, 2025).
4. Loskorikh H. L. (2021) *Oblikovo-analitychne zabezpechennia diialnosti pidpriemstv sfery IT : dys. d-ra filosofii* [Accounting and analytical support of IT-sector enterprises : dys. d-ra filosofii. Zhytomyr, 231 s.
5. Polchanov A. Y., Vyhovska N. G., Ostapchuk T. P., Diachek S. M. (2023) Profitability determinants of companies in IT industry: Case of Ukraine. *Naukovi Visnyky Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu – Scientific Bulletin of the National Mining University*, vol. 2, pp. 190–196. DOI: <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-2/190>
6. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti [Classification of types of economic activity], Order of the State Consumer Standard of Ukraine No. 457 of 11.10.2010. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text> (accessed September 15, 2025).
7. Safronov A. S., Moroz A. V., Nikolaychuk S. V. (2011) Analysis of criteria for IT company classification. *Vostochno-Evropeyskyi zhurnal peredovykh tekhnolohiy – East-European Journal of Advanced Technologies*, vol. 1(6), pp. 44–46. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vejpte_2011_1%286%29_17 (accessed September 16, 2025).
8. Korablinova I. A., Kulbatska N. M. (2017) Current issues in the study of the IT market of Ukraine. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, no. 12. Available at: <http://economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5997> (accessed September 15, 2025).
9. Lahovska O. A., Loskorikh H. L. (2019) Classification of IT enterprises: An accounting perspective. *Bukhhalterskyi oblik, analiz i audit – Accounting, Analysis and Audit*, vol. 1(69), pp. 115–119. DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-1-40>
10. *FoxmindEd*. (2024). Types of IT companies. Available at: <https://foxminded.ua/it-kompanii/> (accessed September 15, 2025).
11. Protsikevych K. I. (2025) *Organizational and economic mechanism for realizing the potential of high-tech startups in the field of information and communication technologies* [Orhanizatsiino-ekonomichniy mekhanizm realizatsii potentsialu vysokotekhnolohichnykh startapiv u sferi informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii] : dysertatsiia na zdobuttia stupenia doktora filosofii za spetsialnistiu 051 – ekonomika. Lviv, 269 p. Available at: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozdily/Aspirantura/Rady/Spec_vchena_rada/Robota_razovikh_spezializovanikh_vchenikh_rad/2025/PROCIKEVICH_Kseniji_Igorivni/Disertacija_Procikevich_K._Do_zakhistu.pdf (accessed September 22, 2025).
12. Vyhovska N. G., Polchanov A. Y., Lytvynchuk I. V., Horodyskyi M. P., Polchanov O. Y. (2023) IT business as an object of financial management. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia –*

- Economics, Management and Administration*, vol. 3(105), pp. 159–165. DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-3\(105\)-159-165](https://doi.org/10.26642/jen-2023-3(105)-159-165)
13. Kovtunenکو Y. V., Dukina D. M. (2024) Problems and prospects of domestic IT-sector enterprises in international markets under global risks. *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu – Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, vol. 3(29), pp. 20–26. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13854860>
 14. Melnyk M. I. (2018) Institutional support for IT-sector development in Ukraine: Main problems and priority directions for improvement. *Rehionalna ekonomika – Regional Economy*, vol. 1, pp. 102–110. Available at: https://re.gov.ua/re201801/re201801_102_MelnykMI.pdf (accessed September 23, 2025).
 15. Mishchenko V. I. (2022) Prospects for IT-sector development and digital infrastructure in Ukraine. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. International Economic Relations and World Economy*, vol. 43, pp. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-43-18>
 16. Ananieva O. O. (2025) Economics of IT-sector enterprises: Analysis features. *Vcheni zapysky Universytetu “KROK” – Scientific Notes of KROK University*, Vol. 2(78), pp. 51–56. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-78-51-56>
 17. Fedorovych I. M., Rudych V. S. (2025) Innovative technologies for ensuring financial security of real sector enterprises. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, vol. 2, pp. 165–172. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.2.165>
 18. Kuzhelev M. O. (2025). Features of IT enterprises in Ukraine: Conflict states and development scenarios. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Economic Development*, vol. 5(56), pp. 101–106. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-14>
 19. Pashchenko O. V., Bazyk O. V. (2024) Modern trends, myths and prospects for IT-sector development in Ukraine. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, vol. 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.45>
 20. Tymoshenko N. Yu., Ronskyi B. Yu. (2018) Problems and prospects of IT-industry development in Ukraine. *Ekonomika i suspilstvo – Economics and Society*, vol. 17, pp. 384–388. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-17-57>
 21. Luhovets, B. (2025). Accounting support for the development of IT-sector enterprises during wartime. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and Society*, Vol. 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-54>
 22. Ustinov Ya. & Ilchuk V. (2023). Financing landscape of IT-industry development in Ukraine. *Hraal nauky – Grail of Science*, vol. 33, pp. 32–42. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.10.11.2023.03>
 23. Panchenko V. A. (2023). Management of financial and economic results of IT-sector enterprises. *Problemy ekonomiky – Problems of Economy*, vol. 1, pp. 105–110. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-1-105-110>
 24. Chui I. R. & Mitsak O. V. (2023). Features of financial management of IT-sector business entities. *Visnyk Lvivskoho torhovo-ekonomichnoho universytetu. Seriya “Ekonomichni nauky” – Bulletin of Lviv Trade and Economic University. Series “Economic Sciences”*, vol. 74, pp. 92–101. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-74-12>

Стаття надійшла: 22.10.2025

Стаття прийнята: 04.11.2025

Стаття опублікована: 21.11.2025